601/00

Den 11. september 2000 blev i sag nr. 52.149:

xxxx xxxxxxx
xxxxx xxxxxxxx xxx xx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Pen-Sam Liv
forsikringsaktieselskab
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der er født i 1947 og har livsforsikring i Pen-Sam Liv, påstår selskabet pligtig at anerkende, at hendes erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 og foretage udbetaling af ydelser i overensstemmelse hermed.

Selskabet finder, at klagerens erhvervsevne alene er nedsat til mellem 1/2 og 1/3.

I selskabets skrivelse af 26/1 2000 til nævnet hedder det bl.a.: "L.N. [klageren] ansøgte den 06.05.1999 om helbredsbetinget ydelse fra Pen-Sam Liv. Baggrunden var, at L.N. på grund af slidgigt i nakke, irritation af muskler og sener i skulderbæltet, muskelforandringer i nakken og slidgigt i begge knæ måtte fratræde den stilling, som medførte ret og pligt til at være omfattet af arbejdsmarkedspensionsordningen. ... Hun ansøgte om offentlig førtidspension 17.04.1998 og tilkendtes forhøjet almindelig førtidspension pr. 01.08.1998. ... Pen-Sam Liv kan udbetale løbende, livsvarig invalidepension, hvis § 11 i forsikringsbetingelserne er opfyldt. Det fremgår af bestemmelsen, at retten til invalidepension indtræder, når forsikredes erhvervsevne af selskabet skønnes varigt nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv, dog tidligst ved lønophør. **Vurdering af klagerens erhvervsevne** Til brug for selskabets vurdering af L.N.'s erhvervsevnenedsættelse, indhentede Pen-Sam Liv – med L.N.'s samtykke – de lægelige

oplysninger, som har dannet grundlag for vurderingen af pensionssagen ved det offentlige, herunder akterne fra revalideringsforsøget i 1998 samt speciallægeerklæringer fra speciallæge i fysiurgi, overlæge J.F. og overlæge B.T. Ifølge disse oplysninger omfatter L.N.'s diagnoser; slidgigt i nakken, irritation af muskler og sener i skulderbæltet, muskelforandringer i nakken, begyndende slidgigt i begge knæ og indadskelen. L.N. er tilkendt forhøjet almindelig førtidspension fra det offentlige, svarende til at erhvervsevnen er vurderet nedsat med 1/2, men ikke 2/3. For at opnå bedre bedømmelsesgrundlag, indhentede Pen-Sam Liv yderligere oplysninger fra Røntgenafdelingen, Sygehuset H. Ud fra en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger finder vi, at erhvervsevnen er varigt nedsat til under 1/2 på grundlag af rent helbredsmæssige forhold, men ikke under 2/3. Ved bedømmelsen har vi lagt vægt på, at der er røntgenverificerede slidgigtforandringer i nakken og symptomer svarende til dette i form af nakkesmerter med udstråling til arme. Der er desuden smerter i lænd, hofter og knæ. Klinisk undersøgelse giver mistanke om begyndende slidgigt i knæene. På baggrund af konklusion fra Reva T. må revalidering anses for urealistisk. Pen-Sam Liv har med henvisning hertil ikke skønnet, at L.N.'s erhvervsevne var varigt nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv, og har derfor afvist at udbetale invalidepension. Selskabet har efter at have gennemgået sagen på ny ikke fundet anledning til at ændre denne vurdering."

Af de lægelige akter fremgår bl.a.: "**Funktion i dagligdagen:** L.M.N. [klageren] angiver at hun primært er generet dagligt af nakkesmerter der går ud i skuldre og arme. Angiver at være plaget af hovedpine og svimmelhed. Har herudover nævnt psykiske problemer i forbindelse med fyring. Nævner endvidere at have problemer med knæene. L.M.N. sørger selv for gulvvask, ligger her på knæ. Støvsugning og vinduespudsning står kæresten for, det kan hun ikke klare. L.M.N. står for vask, har vaskemaskine samt tørrestativ på altanen. Stryger aldrig. Sørger for at støve af. Står endvidere for indkøb, bruger her indkøbsvogn, klarer også selv madlavning, har altid godt kunnet lide denne funktion. Kan ikke rede senge, kæresten ordner dette samt skifter sengetøj. L.M.N. læser aviser og ugeblade og ind imellem bøger, ser tv. og hører radio. L.M.N. nævner i øvrigt at have god gavn af de kollektive funktioner i bebyggelsen så som restaurant, hvor parret spiser 1-2 gange ugentlig, går endvidere til gymnastik i bebyggelsen, har et træningsprogram, træner dagligt, benytter endv. sauna i bebyggelsen. Sørger endvidere for at gå ture og cykle. Sørger for at holde sig i gang ved at tage trapperne og ikke benytte elevatoren.

Har tidligere hæklet og strikket, men kan ikke det mere. Benytter om natten speciel pude til knæene og under nakken. Har tidligere fået fysioterapeuthjælp, er ophørt hermed, da det ikke hjalp. Styrketræner dagligt. Pågældende har ellers ingen hobbies, frekventerer ikke aftenskole. Har som barn igennem nogle år været spejder, har også spillet orgel og fået undervisning heri. ... Helbredsmæssige forhold: ... Aktuelle: For ca. 3 år siden begyndende smerter i nakke og begge arme. Blev forsøgt behandlet med fysioterapi uden effekt. Har været patient hos praktiserende speciallæge i reumatologi J.F. ... Der er foretaget røntgen af columna cervicalis 7.10.97, og der er fundet afsmalning af i.v. rummene fra C3 til C7. Der er uncovertebral arthrose bilateralt fra C3 til C6 mest udtalt på venstre side. De aktuelle gener er nu smerter i nakken med udstråling til begge arme. Der er periodevis snurrende ubehag i armene, mest udtalt på venstre side, men der er ikke radikulært præg. Der er nattesmerter, og LN må af og til stå op. Klager endvidere over lave lændesmerter i perioder, føler der er smerter i hofterne, og der er smerter i knæ, som af og til hæver. Hoftesmerterne er mest udtalt til stede ved gang. Hun kan gå 3/4 time. Bor på 4. sal, har elevator, men går af og til op for motionens skyld. Kan sidde uden problemer. Har god hjælp af samleveren til alm. dagligdags gøremål. Hun støvsuger ikke, reder ikke senge, pudser ikke vinduer. Kan selv ordne alm. småting, tørre støv af, lave mad, ordne badeværelse. Køber selv ind ved hjælp af en lille vogn, men hun bærer ikke varerne op, tager elevatoren. Har vaskemaskine og klarer selv vasketøjet. Motionerer dgl. med gymnastik hjemme og går til gymnastik en gang om ugen i beboerforeningen. Der er ingen hoste- eller nyseaggravtion på smerterne i armene. Har haft udtalt smerter ved albuerne med tennisalbuesymptomer, dette er aftaget efter arbejdsophøret."

I klageskrivelsen af 5/1 2000 til nævnet har klageren bl.a. anført: "Jeg føler at det er for lidt jeg har fået i erstatning på grund af mit ødelagte arbejdsliv, som jeg ellers var meget glad for. Kan det mon virkelig passe, at mit arbejdsliv ikke er mere værd? **2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet?** ... Da jeg nu desværre ikke kan arbejde mere og får meget mindre udbetalt om måneden, håber jeg at få mere i erstatning."

Det fremgår af sagen, at klageren er født i 1947 og er gået ud af skolen efter 7. klasse, samt at hun siden 1985 ved sin fratræden har arbejdet som køkkenmedhjælper.

Af overlæge J.F.'s statusbedømmelse af 29/10 1998 fremgår bl.a.: "Pt. kan næppe anses for værende uden erhvervsmulighed i ethvert erhverv. Pt. har en rest-arbejdsevne, men erhvervsmæssig placering vil afhænge af, at pt. ikke tilbydes arbejde, hvor der er meget løft eller arbejde i fastlåste arbejdsstillinger."

Samme overlæge har i en tidligere statusbedømmelse af 10/2 1998 udtalt: "Jeg mener, der er tale om en varig og betydelig nedsættelse af arbejdsevnen og tvivler på, at patienten vil kunne placere sig erhvervsmæssigt."

Af revalideringsforundersøgelse af 22/3 1999 fremgår bl.a. følgende udsagn fra behandlende socialrådgiver: "Sagen til drøftelse på konference. Jeg sætter spørgsmålstegn ved L.M.N. muligheder for tilbagevenden til det almindelige arbejdsmarked, herunder også muligheden for flexjob, pågældendes helbredsgener taget i betragtning, sparsomme skolegang og manglende uddannelse og alder."

Cand. psych. B.G.-T. har i skrivelse af 5/3 1999 bl.a. udtalt: "Med den ringe skolebaggrund, ingen uddannelse og manglende interesse for boglige områder skønnes boglig revalidering udsigtsløs."

Revalideringsteamet har i skrivelse af samme dato udtalt: "Temaet finder på det foreliggende, at behandlingsmulighederne er udtømte, tilstanden er stationær. L.N. kan ikke profitere af revalidering, sammenfattende findes arbejdsevnen nedsat til under pensionsgrænsen i et hvilket som helst erhverv, flexjob skønnes ikke realistisk."

Nævnet udtaler:
Efter de foreliggende lægeerklæringer og revalideringsbedømmelser finder nævnet, at klageren nu opfylder betingelserne ifølge forsikringsbetingelsernes § 11 for ret til løbende, livsvarig pension.

Derfor

b e s t e m m e s :

Selskabet, Pen-Sam Liv, skal anerkende, at klageren nu – d.v.s. fra nærværende kendelses dato – opfylder betingelserne ifølge forsikringsbetingelsernes § 11 for ret til løbende, livsvarig pension.

Jørgen Nørgaard